

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
ЕКАУНТИНГ І БІЗНЕС-ДІАГНОСТИКА

підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля
освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність

Силабус освітнього компонента ЕКАУНТИНГ І БІЗНЕС-ДІАГНОСТИКА
підготовки бакалавра галузі знань 07 Управління та адміністрування,
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля, за освітньо-професійною
програмою Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Розробник: Тетяна Сак, доцент кафедри економіки, підприємництва та
маркетингу, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено:

Гарант ОПП
Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність

Світлана БОРТНІК

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки,
підприємництва та маркетингу**

Протокол 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 076 Підприємництво та торгівля Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Перший (Бакалавр)	Нормативна
Кількість годин/кредитів ECTS 120/4		Рік навчання 2
		Семестр 4
		Лекції 34 год.
		Практичні (семінарські) 34 год.
		Самостійна робота 44 год.
ІНДЗ: немає		Консультації 8 год.
		Форма контролю: екзамен

II. Інформація про викладача (-ів)

ПІБ – Сак Тетяна Василівна,

Науковий ступінь – кандидат економічних наук,

Вчене звання – доцент,

Посада – доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу,

Контактна інформація викладача:

Телефон 0501994909,

Електронна пошта: Sak.Tatiana@vnu.edu.ua,

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Освітній компонент «Екаунтинг і бізнес-діагностика» актуальна і її роль визначається в забезпеченні фундаментальної підготовки фахівців з підприємництва та торгівлі, формуванні системи знань з теоретичних та практичних аспектів використання методичного апарату та інструментарію для визначення поточного та перспективного стану підприємства в ринковому середовищі та опрацювання комплексу заходів, спрямованих на удосконалення діяльності.

Освітній компонент «Екаунтинг і бізнес-діагностика» належить до переліку нормативних і спрямований на ознайомлення з теоретичними засадами, інструментарієм та методами діагностики підприємства.

2. Мета і завдання освітнього компоненту. Метою освітнього компоненту «Екаунтинг і бізнес-діагностика» є формування у здобувачів освіти теоретичних знань і практичних навиків з визначення об'єктивного стану обраних параметрів у діяльності підприємства щодо відповідності поставленим цілям і завданням, вивчення відхилень від нормального стану об'єкта діагностування, причин цих відхилень, тривалості їх протікання, їх інтерпретація для формування висновків і рекомендацій.

3. Методи навчання: інтерактивні методи (інтерактивна лекція з використанням вербальних та ілюстративно-демонстраційних методів: розповідь, пояснення, презентація, демонстрація, запитання-відповідь), практичні методи (усне опитування, розв'язування практичних завдань та кейсових (ситуаційних) вправ.

4. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетенції

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетенції

ФК-5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

ФК-10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.

Програмні результати навчання

ПРН-5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН-20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Діагностика, як інструмент забезпечення ефективного функціонування і розвитку підприємства у конкурентному середовищі						
Тема 1. Сутність бізнес-діагностики та екаунтингу підприємства	13	4	4	1	4	О, Р/4
Тема 2. Організація діагностики та екаунтингу підприємства	13	4	4	1	4	О, РЗ, П/4
Тема 3. Діагностика конкурентного середовища підприємства.	15	4	4	1	6	О, РЗ, П/4
Тема 4. Діагностика конкурентоспроможності підприємства.	15	4	4	1	6	О, РЗ, П/4
Разом за модулем 1	56	16	16	4	20	16
Змістовий модуль 2. Діагностика потенціалу підприємства та оцінка його стану						
Тема 5. Діагностика майна і ринкова вартість підприємства.	9	2	2	1	4	О, РЗ, П/4
Тема 6. Управлінська діагностика.	12	4	4		4	О, РЗ, П/4
Тема 7. Діагностика виробничого потенціалу підприємства.	13	4	4	1	4	О, РЗ, П/4
Тема 8. Фінансова діагностика.	13	4	4	1	4	О, РЗ, П/4
Тема 9. Діагностика економічної безпеки підприємства.	9	2	2	1	4	О, РЗ, П/4
Тема 10. Діагностика економічної культури підприємства.	8	2	2		4	О, РЗ, П/4
Разом за модулем 2	64	18	18	4	24	24
МКР 1						МКР/30
МКР 2						МКР/30
Всього годин / Балів	120	34	34	8	44	100

Методи контролю*: РЗ –розв'язування задач (кейсів, ситуаційних вправ), ІНДЗ – індивідуальне завдання, КР –контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, О-опитування.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Практичним завданням, що виконується студентами самостійно, є проведення комплексної економічної діагностики підприємства, дані якого були використані при написанні курсових робіт на попередніх курсах, або під час проходження ними практики.

Нижче представлено схему, за якою має проходити викладення матеріалу діагностичного аналізу підприємства.

Вступна частина. Загальна характеристика підприємства. Юридичний статус підприємства. Основні напрямки та цілі діяльності.

Основна частина:

1. *Діагностика конкурентоспроможності підприємства.* Всебічна характеристика ринку. Позиції конкурентів. Матриця конкурентного профілю. Аналіз конкурентоспроможності продукції та підприємства.

2. *Управлінська діагностика підприємства.* Характеристика організаційно-управлінської структури підприємства, встановлення її переваг і недоліків. Матриця управлінських здібностей персоналу. Вивчення можливостей покращення існуючого стану.

3. *Діагностика виробничого потенціалу підприємства.* Оцінка потенціалу підприємства. Оцінка забезпеченості підприємства різними видами ресурсів (трудовими, матеріальними, інформаційними тощо). Вивчення можливостей покращення існуючого стану.

4. *Фінансова діагностика підприємства.* Аналіз фінансових результатів господарської діяльності підприємства. Вивчення динаміки операційних витрат. Аналіз показників структури капіталу підприємства, його ліквідності та платоспроможності, кредитоспроможності, ділової активності, прибутковості та рентабельності. Вивчення можливостей покращення існуючого стану.

5. *Інтегральна оцінка стану підприємства.* Матриця SWOT – аналізу. Прогноз ймовірності банкрутства за методикою Альтмана.

Висновки. Формування базової стратегії розвитку підприємства як результат діагностичного аналізу його стану. Обґрунтування заходів вирішення виявлених проблем та визначення перспектив розвитку.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента

Відвідування занять є обов'язковим компонентом вивчення освітнього компонента. Про відсутність з поважних причин здобувачі освіти зобов'язані доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із деканатом та викладачем.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (<http://surl.li/lpbys>).

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом навчальної дисципліни.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передуює семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Виконані завдання здобувачем освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Неухильне дотримання Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-2 бали). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо додаткових (бонусних) балів

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf).

Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт: опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; - підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів; – перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів; – подача проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі усного семестрового екзамену згідно затвердженого розкладу.

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компоненту (за 100-бальною шкалою) визначається двома способами як сума складових: 40 балів за поточне оцінювання і 60 балів за модульні контрольні роботи або 40 балів за поточне оцінювання та 60 балів за іспит.

Підсумкова семестрова оцінка виставляється без складання іспиту, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компоненту, і набрав при цьому 75 балів і більше. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності здобувача освіти. У разі незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти складає екзамен (60 балів), а його результат за модульні контрольні роботи анулюється.

Екзаменаційна оцінка визначається в балах від 0 до 60 за результатами виконання екзаменаційних завдань. Здобувачу освіти пропонується дати відповідь на 2 питання, кожне з яких оцінюється в 15 балів, розв'язати задачу чи кейс, які оцінюються в 30 балів.

Перелік питань на екзамен

1. Економічна діагностика, її види.
2. Сутність екаунтингу, його види.
3. Методичний апарат та інструментарій економічної діагностики.
4. Методичні особливості проведення діагностики галузі.
5. Діагностика сил конкуренції.
6. Основні сили конкуренції за М. Портером.
7. Оцінка конкурентних позицій підприємств – основних суперників.
8. Оцінка перспектив розвитку галузі.
9. Виділення провідних чинників успіху в галузі, їх оцінка.
10. Аналіз можливостей структурних трансформацій.
11. Конкурентоспроможність підприємства: сутність, проблеми визначення й оцінки.
12. Конкурентний статус підприємства, його оцінка.

13. Взаємозалежність конкурентних переваг і конкурентного статусу підприємства.
14. SWOT-аналіз підприємства.
15. Перелік і характеристика чинників, що визначають сильні та слабкі сторони підприємства, можливості й загрози.
16. Порівняльна діагностика конкурентоспроможності підприємств-суперників.
17. Інтегральна оцінка конкурентоспроможності: переваги й недоліки.
18. Конкурентоспроможність продукції: сутність і особливості оцінки.
19. Процедура оцінки конкурентоспроможності промислової продукції.
20. Основні аспекти визначення конкурентоспроможності продукту: корисність, ціна споживання та здатність пропозиції.
21. Зведена оцінка конкурентоспроможності продукції та підприємства.
22. Методичні підходи до оцінки потенціалу підприємства.
23. Оцінка потенціалу підприємства за окремими різновидами ресурсів.
24. Гнучкість виробничої системи та її діагностика.
25. Оцінка рівня різноманітності продукції як база визначення гнучкості.
26. Оцінка техніко-організаційного рівня стабільного виробництва.
27. Показники, що характеризують рівень продукції, рівень технології, механізації і автоматизації праці, управління, процедура діагностики.
28. Підприємство як цілісний майновий комплекс.
29. Фізичне, функціональне, технологічне, економічне старіння майна і врахування його зношеності у відновній оцінці.
30. Ліквідаційна оцінка майна підприємства-банкрута.
31. Справжня економічна вартість підприємства як цілісного майнового комплексу.
32. Проблема ринкової оцінки майна та її розв'язання в сучасній економіці.
33. Основні методичні підходи до ринкової оцінки підприємства як цілісного майнового комплексу.
34. "Дохідні" методи оцінки майна.
35. Метод дисконтування майбутнього доходу.
36. Проблеми прогнозування грошових потоків, їх розв'язання.
37. Модель САРМ і обчислення ставки дисконтування.
38. Ринкові порівняння і аналогова оцінка підприємства.
39. Гудвіл і його оцінка.
40. Метод надлишкових прибутків як сукупна оцінка активів.
41. Метод роялті для оцінки нематеріальних активів.
42. Сутність управлінської діагностики та організація її проведення.
43. Діагностика структури управління та якості управлінських рішень.
44. Оцінка відповідності оргструктури стратегії підприємства.
45. Оцінка зв'язків підприємства із зовнішнім середовищем.
46. Діагностика зовнішнього середовища підприємства прямого впливу.
47. Аналіз зв'язків з органами місцевої влади і самоврядування.
48. Оцінка загальних результатів діяльності підприємства.
49. Критерії і показники, що використовуються для загальної діагностики системи менеджменту підприємства.
50. Загальна ефективність діяльності як ступінь досягнення цілей.
51. Основні моделі фінансової діагностики, їх характеристика.
52. Система показників фінансового стану підприємства.
53. Життєвий цикл підприємства і тенденції у значеннях певних груп показників фінансового стану.
54. Інтегрована оцінка фінансового стану підприємства.

55. Алгоритм порівняльної оцінки результатів фінансово-господарської діяльності підприємства
56. Економічна безпека підприємства: сутність, основи оцінки.
57. Методичний апарат діагностування економічної безпеки.
58. Оцінка корпоративних ресурсів і визначення стану економічної безпеки.
59. Вітчизняний і зарубіжний досвід діагностування економічної безпеки підприємства.
60. Економічна культура підприємства й особливості її діагностики.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Атюшкіна Вікторія Віталіївна, Бурко Ярослав Валерійович, Галгаш Руслан Анатолійович. Економічна діагностика: навч. посібник. Київ: Аграр Медиа Груп, 2018. 234 с.
2. Гусєва О.Ю., Воскобоева О.В., Ромащенко О.С. Економічна діагностика: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2021. 164с.
3. Кривов'язюк І. В. Антикризове управління підприємством : навч. посібник. 3-тє видання, доповн. і переробл. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 396 с.
4. Кривов'язюк Ігор Володимирович. Економічна діагностика. 2-ге вид.: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2017. 456 с.
5. Потенціал і розвиток бізнесу: навч. посіб. / За ред. О. М. Полінкевич, Л.В. Шостак. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 312 с.
6. Сак Т.В. Екаунтинг та бізнес-діагностика: курс лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. 84 с
7. Чевганова В. Я., Сосновська О. О., Міняйленко І. В. Бізнес-діагностика : навч. посіб. Полтава : Полтавський національний університет імені Юрія Кондратюка, 2018. 218 с.

Додаткова література

1. Kryvovyazyuk I., Otlyvanska G., Shostak L., Sak T., Yushchyshyna L., Volynets I., Myshko O., Oleksandrenko I., Dorosh V., Visyna T. Business diagnostics as a universal tool for study of state and determination of corporations development direction and strategies. *Academy of Strategic Management Journal*. 2021. Volume 20, Issue 2. URL: <https://www.abacademies.org/articles/business-diagnostics-as-a-universal-tool-for-study-of-state-and-determination-of-corporations-development-directions-and-strategies-10423.html>
2. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). Об'єм даних 14,95 Мб.
3. Мулик Т. О. Організація діагностики діяльності підприємства та його бізнес-процесів: теоретико-методичні підходи. *Modern Economics*. 2019. № 17. С. 158-164.
4. Сак Т. В. Екаунтинг і бізнес-діагностика : методичні вказівки до практичних робіт. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2023. 72 с.

5. Сак Т. В. Екаунтинг і бізнес-діагностика: методичні вказівки до самостійної роботи. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2023. 28 с.

Інтернет-ресурси

1. Бізнес-кейси. URL: <http://www.mbastrategy.ua/content/blogcategory/74/232>
2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
3. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
4. Державний служба статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
6. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
7. Кейси. Краща практика. URL: <https://www.management.com.ua/cases/>
8. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>